

Mönster / Formgivning / Design

SFIR 23 April 2023

zacco

Agenda



Nationellt och i EU:

- BEVILJANDE AV RÄTTIGHET - SKYDDSKRAV
- INVÄNDNING
- HÄVNING

Kort om internationell ansökan

Skyddskrav nationellt mönsterskydd

2 § Mönsterskyddslagen ("MSL"):

" Mönsterrätt kan någon få endast om mönstret är **nytt** och **särpräglat**.

Ett mönster anses som nytt om **inget identiskt mönster har gjorts allmänt tillgängligt** före dagen för registreringsansökan eller, om prioritet åberopas enligt 8–8 d §§, före prioritetsdagen. Mönster skall anses som identiska trots att de skiljer sig åt, om skillnaderna föreligger endast i **oväsentliga avseenden**.

Ett mönster anses ha särprägel om en **kunnig användares helhetsintryck av mönstret skiljer sig** från helhetsintrycket av varje annat mönster som har gjorts allmänt tillgängligt före den dag som anges i andra stycket. Vid bedömningen av om mönstret har särprägel skall **hänsyn tas till det variationsutrymme** som funnits för formgivaren vid framtagandet av mönstret.

2a §:

Ett mönster till en **beståndsdel i en sammansatt produkt**, anses vara nytt och särpräglat endast om beståndsdelen eller del därav, när den har fogats in i den sammansatta produkten, **förblir synlig vid normal användning** av den produkten, och mönstret till det som syns i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel i 2 §.

Med normal användning avses slutanvändarens användning, med undantag för underhåll, service och reparationsarbeten."

PRVs granskning omfattar

- **Formella krav** för ansökan uppfyllda (§10,11,13,1.1 MSL)
 - Komplet ansökan
 - Uppfyller kraven för att vara ett mönster
 - Direktivet: formgivning: en **produkts eller en produktdels utseende** som beror av detaljer som finns på själva produkten och/eller i produktens dekor och som särskilt kan vara linjer, konturer, färger, form, ytstruktur och/eller material, **inbegripet rörelse, förändring eller något annat slag av animering av dessa detaljer.**
- **Absoluta hinder** mot mönsterrätt (4§ 1-2 MSL)
 - Goda seder, allmän ordning
 - Statsvapen, -flagga, -emblem

Om uppfyllt beslutar PRV om registrering och publicering



PRVs granskning omfattar inte

- **Nyhet, särprägel** (§2 MSL)
- **Relativa hinder** mot mönsterrätt: (4§ 3-4 MSL)
 - Strider mot annans mönster, inkluderar företagsnamn, varukännetecken mm.
- **Avgränsningar** i mönsterrätten (§4a MSL)
 - Detaljer som uteslutande är bestämda av produktens tekniska funktion
 - Must fit-undantag. Anslutningsyta som måste vara utformad på ett visst sätt för att passa till en annan produkt.
- En registrerad rättighet presumeras vara giltig

Direktiv 2024/2823, Artikel 12 Presumption till förmån för den registrerade rättighetsinnehavaren:

“**Den person i vars namn formgivningsrättigheten är registrerad** eller, före registrering, den person i vars namn **ansökningsen lämnats in**, ska betraktas som den som **har rätt att agera** i alla förfaranden vid myndigheten inom det territorium där skydd söks samt i alla andra förfaranden.”



Medel för att angripa mönsterrätt - Invändning

- **Inom 2 månader** från kungörelsedagen – administrativt förfarande inför PRV, inget kostnadsansvar för förlorande part
- Grunder för invändning (1 – 4a § MSL)
 - Uppfyller inte definitionen av mönster mm
 - Bättre rätt
 - Saknar nyhet och/eller särprägel
 - Absoluta och/eller relativa hinder mot mönsterrätt
 - Strider mot avgränsningar avs. teknisk funktion eller must fit
- PRVs beslut: Avslå invändning eller häva mönsterskyddet, helt eller delvis
- Överklagan till PMD inom 2 månader



Medel för att angripa mönsterrätt - Hävning

- I princip när som under registreringens giltighetstid – domstolsförfarande inför PMD, kostnadsansvar för förlorande part
- Grunder, samma som för invändning (1-4a § MSL), om hindret fortfarande består
- PMD beslut: Avslå begäran eller häva registrering, helt eller delvis
- Kan väckas som ensamt käromål eller som genstämning i intrångsmål

Direktiv 2024/2823, Artikel 17 Giltighetspresumtion:

” 1. I mål om intrång ska det **presumeras, till förmån för innehavaren av den registrerade formgivningsrättigheten**, att de krav för en registrerad formgivningsrättighets **rättsliga giltighet** som anges i artiklarna 3–8 är uppfyllda och att formgivningsrättigheten inte har registrerats i strid med artikel 13.1 c.

2. Den giltighetspresumtion som avses i punkt 1 ska kunna motbevisas med alla förfarandemässiga medel som står till buds i den berörda medlemsstatens jurisdiktion, inbegripet genkäromål.”



Möjligt införande av nationell administrativ hävning

- Direktiv 2024/2823 öppnar möjlighet för administrativ hävning inför PRV

Direktiv 2024/2823, Artikel 31 Förfarande för ogiltigförklaring

” 1. Utan att det påverkar parternas rätt att överklaga till domstol får medlemsstaterna se till att deras myndigheter har ett **effektivt och snabbt administrativt förfarande för ogiltigförklaring av en registrerad formgivningssrättighet.**”



Skyddskrav EU-formgivningsskydd (Ny förordning från 1 maj 2025)

Artikel 4.1:

” En formgivning ska skyddas som en EU-formgivning om den är **ny** och **särpräglad**.

Artikel 5:1

” 1. En formgivning skall betraktas som ny om **ingen identisk formgivning har gjorts tillgänglig för allmänheten....**”

Artikel 5.2:

2. Formgivningar skall betraktas som identiska om deras utseende **endast skiljer sig åt på oväsentliga punkter**

Artikel 6.1:

” En formgivning skall anses ha särprägel om det **helhetsintryck som en kunnig användare får av formgivningen, skiljer sig** från det helhetsintryck en sådan användare får av en formgivning som har gjorts tillgänglig för allmänheten...”

Artikel 6.2:

” Vid prövning av en formgivnings särprägel skall den **grad av frihet formgivaren har haft** vid utvecklingen av formgivningen beaktas”



EUIPOs granskning omfattar

- **Formella krav** (Artikel 45 Formgivningförordningen, FGF, ny lydelse)
 - Begäran om registrering
 - Uppgifter om sökanden
 - "Tillräckligt tydlig" återgivning av formgivningen
 - Uppgift om de produkt som formgivningen är avsedd att ingå i
 - Betalda avgifter

Om uppfyllt, beslutar EUIPO om registrering och publicering – snabb handläggning!

Artikel 17 FGF Presumption till förmån för registrerad rättighetsinnehavare:

"Den person i vars namn gemenskapsformgivningen är registrerad eller, före registrering, den person i vars namn **ansökningen lämnats in**, skall betraktas som rättighetshavare i alla förfaranden vid byrån samt i alla andra förfaranden."

EUIPO granskar inte

- Skyddskraven **nyhet, särprägel** (Artikel 4-6)
- Detaljer i produkts utseende som uteslutande är betingade av en **teknisk funktion** (Artikel 8.1)
- **Must fit-undantag**. Detaljer i en produkts utseende som måste återges exakt till formen och dimensionerna för att mekaniskt ansluta till eller placera i, kring eller mot en annan produkt, så att båda produkterna fyller sin funktion (Artikel 8.2)



Medel för att angripa EU-formgivning - Ogiltighet

- **Inget invändningsförfarande** för EU formgivningar
- Ogiltighetsgrunder (Artikel 25)
 - överensstämmer inte med definitionen (Artikel 3)
 - Uppfyller inte kraven på nyhet, särprägel, teknisk funktion, must-fit (Artikel 4-8)
 - Innehavaren inte har någon rätt till EU-formgivning
 - I strid med tidigare formgivning, kännetecken, upphovsrätt
- Kan väckas separat hos EUIPO eller som genstämning i intrångsmål inför PMD



Kort om internationell design enligt Haag systemet

- En ansökan till WIPO, designera upp till 97 länder inkl. EU men ej Sverige
- Sverige inte självständig medlem utan behörig via medlemskap i EU
- Inget krav på basansökan / -registrering
- Kan utgöra prioritetsgrundande första ansökan eller åberopa prioritet från annan prioritetsgrundande ansökan
- WIPO gör endast formell granskning av ansökan (designeringar, ritningar) och publicerar efter 12 månader (by default)
- Överlåter ev. granskning, invändning, hävning till nationella myndigheten enligt nationell lagstiftning





TACK!

Maria.beijer@zacco.com

zacco